

Vec C-597/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

12. november 2020

Vnútroštátny súd:

Fővárosi Törvényszék

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

27. október 2020

Žalobkyňa:

Polskie Linie Lotnicze „LOT“ SA

Žalovaný:

Budapest Főváros Kormányhivatala

Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko)

[*omissis*]

Žalobkyňa: Polskie Linie Lotnicze LOT Spółka Akcyjna
([*omissis*] Varšava, Poľsko [*omissis*])

[*omissis*]

Žalovaný: Budapest Főváros Kormányhivatala (Vládny úrad
pre hlavné mesto Budapešť) ([*omissis*] Budapešť,
Maďarsko [*omissis*])

[*omissis*]

Predmet sporu: Žaloba [*omissis*] v oblasti ochrany spotrebiteľov

ROZHODNUTIE

Tento súd podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie týkajúci sa výkladu článku 16 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004.

Tento súd predkladá Súdnemu dvoru Európskej únie nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

Má sa článok 16 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny orgán zodpovedný za uplatňovanie tohto nariadenia, ktorému bola podaná individuálna sťažnosť cestujúceho, nemôže uložiť dotknutému leteckému dopravcovi povinnosť zaplatiť náhradu, ktorá prináleží cestujúcemu podľa nariadenia?

[*omissis*] [procesné aspekty vnútroštátneho práva]

Odôvodnenie

- 1 Tento správny súd, ktorý rozhoduje o spore v oblasti ochrany spotrebiteľov, žiada Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na základe článku 267 ZFEÚ o výklad ustanovení práva Únie, ktoré sú potrebné na rozhodnutie sporu vo veci samej.

Predmet sporu a relevantné skutkové okolnosti

- 2 V dôsledku meškania letu žalobkyne, ktorá je leteckým dopravcom, o viac ako tri hodiny na trase New York – Budapešť dňa 22. septembra 2019, sa niektorí zahraniční cestujúci [*omissis*] obrátili na žalovaného ako maďarský orgán na ochranu spotrebiteľov, aby uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť náhradu podľa článku 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 (ďalej len

„nariadenie“) ako odškodnenie za porušenie článku 5 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia.

- 3 Žalovaný vo svojom rozhodnutí [omissis] z 20. apríla 2020 v konaní v oblasti ochrany spotrebiteľov začatom na základe uvedenej sťažnosti, konštatoval, že žalobkyňa porušila článok 6 ods. 1 písm. c), a článok 7 ods. 1 písm. c) nariadenia. V dôsledku toho uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť uvedeným cestujúcim náhrady vo výške 600 eur, a v budúcnosti zaplatiť cestujúcim, ktorí podajú sťažnosť, sumu stanovenej náhrady za predpokladu, že zrušenie alebo meškanie letu, ktorý žalobkyňa prevádzkuje, alebo odmietnutie nástupu do lietadla nie sú spôsobené mimoriadnymi okolnosťami. Žalovaný odôvodnil uloženie tejto povinnosti tým, že podľa článku 16 ods. 1 a 2 nariadenia má právomoc rozhodovať o sťažnostiach týkajúcich sa práv cestujúcich. Podľa § 43/A ods. 2 a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (zákon č. CLV z roku 1997 o ochrane spotrebiteľov; ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľov“) je orgán na ochranu spotrebiteľov – po tom, čo v prípade potreby kontaktuje letecký úrad – zodpovedný za uplatňovanie nariadenia [(EÚ) 2017/2394] pokiaľ ide o porušenia ustanovení [nariadenia (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004] v rámci Európskej únie. § 47 ods. 1 písm. c) zákona o ochrane spotrebiteľov oprávňuje uvedený orgán uložiť spoločnosti povinnosť odstrániť v určitej lehote zistené nezrovnalosti a nedostatky, zatiaľ čo § 47 ods. 1 písm. i) umožňuje uvedenému orgánu uložiť „pokuty na ochranu spotrebiteľa“.
- 4 Žalobkyňa vo svojej žalobe vo veci správneho súdnictva navrhuje, aby tento súd zrušil uvedené rozhodnutie. Uvádza, že dôvod, ktorý viedol k meškaniu predmetného letu, možno považovať za mimoriadnu okolnosť, čo predstavuje dôvod vylučujúci zodpovednosť podľa článku 5 ods. 3 nariadenia, takže bolo legitímne zamietnuť nárok na náhradu cestujúcim.
- 5 Žalovaný žiada žalobu zamietnuť, keďže sa domnieva, že neexistuje žiaden dôvod, ktorý by oslobodzoval od povinnosti zaplatiť náhradu.

Dôvody podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania a tvrdenia účastníkov konania

- 6 Tento súd má pochybnosti o právomoci orgánu na ochranu spotrebiteľov uložiť povinnosť zaplatiť náhradu stanovenú v nariadení.
- 7 Podľa žalobkyne orgán na ochranu spotrebiteľov nemôže uložiť povinnosť zaplatiť náhradu stanovenú v nariadení. Podľa jej názoru to potvrdzujú body 35 až 41 návrhov generálneho advokáta, ktoré zodpovedajú rozsudku v spojených veciach C-145/15 a C-146/15 (ďalej len „rozsudok Súdneho dvora“). V uvedených bodoch sa uvádza, že právny vzťah medzi leteckým dopravcom a cestujúcim je občianskoprávnej povahy, a preto sú občianskoprávne súdy príslušné rozhodovať o žalobách, prostredníctvom ktorých si cestujúci uplatňujú práva vyplývajúce z tohto vzťahu, keďže ide o zmluvné záväzky. Maďarská prax, podľa ktorej vnútroštátny orgán presadzovania práva ukladá leteckému

dopravcovi povinnosť zaplatiť náhradu, vylučuje právomoc občianskoprávných súdov. Vo viacerých prípadoch začali iní cestujúci v Maďarsku pred občianskoprávnymi súdmi súdne konania proti žalobkyni, ktorými sa domáhali zaplata náhrady. Cestujúci majú preto možnosť uplatniť svoje právo na náhradu na súdoch ako občianskoprávny nárok.

- 8 Podľa *žalovaného* je orgán na ochranu spotrebiteľov oprávnený uložiť povinnosť zaplatiť náhradu stanovenú v nariadení. Podľa jeho názoru to potvrdzuje bod 36 rozsudku Súdneho dvora a bod 30 návrhov generálneho advokáta prednesených v uvedenej veci, ako aj bod 7.1 Oznámenia Komisie z 15. júna 2016 (Výkladové usmernenia k nariadeniu). Podľa tohto bodu vnútroštátny orgán presadzovania práva nie je povinný – ak to nepovažuje za potrebné – konať v súvislosti s vyplatením náhrady súvisiacej s individuálnymi sťažnosťami. Skutočnosť, že nie je povinný, však neznamená, že je zakázané alebo že nie je možné konať a prijať rozhodnutie o zaplatení náhrady, ak sú splnené príslušné požiadavky a umožňujú to právne predpisy členských štátov. V tejto súvislosti žalovaný zdôrazňuje cieľ zabezpečiť vysokú úroveň ochrany cestujúcich uvedený v odôvodnení 1 nariadenia, a povinnosť uvedenú v tomto odôvodnení, vo všeobecnosti brať zreteľ na požiadavky ochrany spotrebiteľa. Podľa jeho názoru by práva cestujúcich v leteckej doprave stratili svoj zmysel z hľadiska ochrany spotrebiteľa, ak by orgán na ochranu spotrebiteľov v prípade individuálnych sťažností nemohol konať a nariadiť vyplatenie náhrady. Nemalo by zmysel menovať vnútroštátny orgán presadzovania práva v súlade s článkom 16 ods. 1 nariadenia, ak by sa úloha uvedeného orgánu obmedzila len na informovanie cestujúceho o jeho právach v súvislosti s podaním individuálnej sťažnosti.

Príslušné právne ustanovenia

- 9 Článok 16 ods. 1 a 2 nariadenia

„1. Každý členský štát menuje orgán zodpovedný za uplatňovanie tohto nariadenia pokiaľ ide o lety z letísk, ktoré sa nachádzajú na jeho území a letov z tretích krajín na také letiská. Tento orgán, podľa potreby, prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie rešpektovania práv cestujúcich. Členské štáty oznámia Komisii orgán, ktorý menovali v súlade s týmto odsekom.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 12, každý cestujúci môže vzniesť sťažnosť u ktoréhokoľvek orgánu podľa odseku 1, alebo u ktoréhokoľvek iného príslušného orgánu menovaného členským štátom, o údajných porušeníach tohto nariadenia na ktoromkoľvek letisku, ktoré sa nachádza na území členského štátu alebo týkajúcu sa ktoréhokoľvek letu z tretej krajiny na letisko, ktoré sa nachádza na takom území.“

- 10 § 43/A ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľov

„Orgán na ochranu spotrebiteľov – po tom, čo v prípade potreby kontaktuje letecký úrad – je zodpovedný za uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2017/2394 pokiaľ ide o porušenia ustanovení [nariadenia (ES) č. 261/2004] v rámci Európskej únie.“

Uvedenie dôvodov polozenia prejudiciálnej otázky

- 11 Súdny dvor vo svojom už citovanom rozsudku konštatoval, že orgán na ochranu spotrebiteľov *nie je povinný* uložiť leteckým spoločnostiam povinnosť zaplatiť náhradu. Generálny advokát sa však v návrhoch prednesených v tejto veci domnieval, že orgán na ochranu spotrebiteľov *nie je oprávnený* uložiť povinnosť zaplatiť náhradu, pretože to patrí do právomoci občianskoprávných súdov.
- 12 Vzhľadom na vyššie uvedené je prejudiciálne konanie nevyhnutné na objasnenie, či Súdny dvor v uvedenom rozsudku odpovedal, že uvedený orgán „*nie je povinný*“ z dôvodu, že a) to bolo výslovne uvedené v prejudiciálnej otázke holandského vnútroštátneho súdu, alebo preto, že (b) sa chcel odchýliť od stanoviska generálneho advokáta.
- 13 Táto otázka je relevantná, pretože holandská situácia, z ktorej vychádzal rozsudok Súdneho dvora, *nie je rovnaká ako situácia v Maďarsku*, keďže ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, občianskoprávne súdy v Holandsku rozhodujú o návrhoch na náhradu podaných cestujúcimi, zatiaľ čo orgán na ochranu spotrebiteľov systematicky zamietá sťažnosti, ktoré mu boli predložené za rovnakým účelom. V súdnom konaní tohto typu začatom cestujúcim, ktorého sťažnosť bola zamietnutá, holandský správny súd kládol otázku, či orgán na ochranu spotrebiteľov „*je povinný*“ uložiť povinnosť zaplatiť náhradu. Súdny dvor odpovedal, že „*nie je povinný*“, bez ohľadu na to, že generálny advokát vo svojich návrhoch navrhol odpovedať širšie, že „*nie je oprávnený*“, pričom ide o odpoveď, ktorá by bola relevantná aj pre maďarskú situáciu.
- 14 Rozsudok Súdneho dvora ilustruje výkladovú doktrínu Súdneho dvora, ale neposkytuje priamu odpoveď na situáciu v Maďarsku, kde napriek tomu, že existuje aj možnosť občianskoprávneho konania, orgán na ochranu spotrebiteľov systematicky ukladá leteckým spoločnostiam povinnosť zaplatiť náhradu.
- 15 Podľa § 43/A ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľov má orgán na ochranu spotrebiteľov, menovaný vnútroštátny orgán, ktorý je zodpovedný za uplatňovanie nariadenia, všeobecnú právomoc v oblasti porušenia nariadenia. Zákon o ochrane spotrebiteľov oprávňuje tento orgán uplatňovať určité právne dôsledky v prípade porušenia ustanovenia týkajúceho sa ochrany spotrebiteľa (napríklad uložiť povinnosť odstrániť zistené nezrovnalosti alebo nedostatky, ukládanie pokút atď.). Okrem predchádzajúceho všeobecného menovania však maďarská právna úprava výslovne neoprávňuje vnútroštátny orgán presadzovania práva, aby mohol prijať donucovacie opatrenia, ktoré v prípade porušenia nariadenia ukládajú povinnosť zaplatiť náhradu.

- 16 Na účely rozhodnutia sporu vo veci samej je potrebné objasniť, či na základe práva Únie má vnútroštátny orgán presadzovania práva právomoc ukladať povinnosť zaplata náhrady, keďže podľa § 92 ods. 1 písm. a) a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (zákon č. I z roku 2017 o správnom súdnom poriadku [*omissis*]), v prípade nedostatku právomoci musí byť rozhodnutie správneho orgánu zrušené bez toho, aby sa pristúpilo k meritórnemu preskúmaniu veci samej, a súd musí *ex offio* preskúmať, či existuje dôvod neplatnosti.
- 17 Okrem toho skutočnosť, že v niektorých členských štátoch Európskej únie je možné obrátiť sa na vnútroštátny orgán presadzovania práva, aby uložil leteckým dopravcom povinnosť zaplatiť náhradu, zatiaľ čo v iných členských štátoch je možné obrátiť sa len na súd, môže viesť k právnej neistote na európskej úrovni, kompetenčným sporom, súbežným konaniam a k taktizovaniu pri výbere súdu.
- 18 [*omissis*]
- 19 [*omissis*] [procesné aspekty vnútroštátneho práva]

Budapešť, 27. októbra 2020.

[*omissis*] [podpisy]